

Takım Birlikteliği Envanteri'nin Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

Investigating the Psychometric Properties of Group Environment Questionnaire

ORJİNAL ARAŞTIRMA
ORIGINAL RESEARCH

Volkan UNUTMAZ*
Olca KİREMİTÇİ*
Ramazan Timuçin
GENÇER*

* Ege Üniversitesi,
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Yazışma Adresi/Correspondence:
Volkan UNUTMAZ
Ege Üniversitesi,
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,
TÜRKİYE/TURKEY
volkanunutmaz@gmail.com
olca.kiremitci@ege.edu.tr
timucin.gencer@ege.edu.tr

Geliş Tarihi/Received: 27/05/2014
Kabul Tarihi/Accepted: 12/07/2014

ISSN: 1301-3335
Copyright © 2009 by
Celal Bayar Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Özet

Bu çalışmanın amacı, Carron, Widmeyer ve Brawley (1985) tarafından geliştirilen Takım Birlikteliği Envanteri'nin psikometrik özelliklerinin profesyonel sporcular üzerinde incelenmesidir. Çalışma, futbol (Bank Asya 1. Lig) ve hentbol (Süper Lig) branşlarında mücadele eden takımların sporcuları ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya futbol branşında 123 erkek (%39.7), hentbol branşında 95 kadın (%30.6) ve 92 erkek (%29.7) katılmıştır. Sporculara 18 madde ve dört alt boyuttan oluşan (grubun sosyal çekiciliği, grubun görev çekiciliği, grubun sosyal bütünleşmesi, grubun görev bütünleşmesi) Takım Birlikteliği Envanteri uygulanmıştır. Elde edilen verilere doğrulayıcı faktör analizi ve %27'lik alt ve üst gruplar farkına dayalı madde analizi uygulanmıştır. Ölçeğin ve alt boyutlarının iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarından elde edilen değerler, verinin modele iyi uyum gösterdiğini ortaya koymuştur ($\chi^2=222.95$, $df=121$, $\chi^2/df=1.84$, $RMSEA=.052$, $NNFI=.90$, $CFI=.92$, $IFI=.92$, $SRMR=.059$, $GFI=.93$, $AGFI=.90$). Madde analizi sonuçları, ölçekte yer alan tüm maddelerin ayrıricılık özelliklerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir ($p<.01$). Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık katsayıları .61 ve .67 arasında değişkenlik göstermekte olup, ölçeğin toplam iç tutarlılık katsayısının .82 olduğunu belirlenmiştir. Takım Birlikteliği Envanteri'nin profesyonel sporcular üzerinde kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Takım sporları, takım birlikteliği, geçerlik, güvenilirlik

Abstract

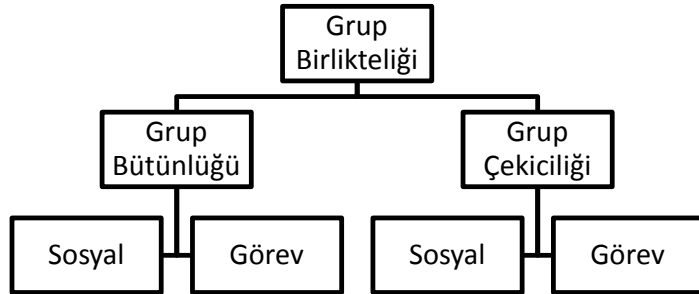
The purpose of the study was to investigate the psychometric properties of Group Environment Questionnaire (GEQ) developed by Carron, Widmeyer, and Brawley (1985) on professional athletes. The study was conducted with the athletes of the teams which compete in soccer (Bank Asya 1. League) and handball (Super League). 123 male (39.7%) soccer players and, 95 female (30.6%) and 92 male (29.7%) handball players participated in the study. Group Environment Questionnaire which consists of 18 items under four sub-scales (individual attraction to group social, individual attraction to group task, group integration- social, group integration-task) was applied to the athletes. Confirmatory factor analysis and item analysis on the mean differences between 27% upper and lower groups were applied to the obtained data. Coefficients of internal consistency of the scale and its sub-scales were determined. Results of the confirmatory factor analysis revealed that the data fits well with the model ($\chi^2=222.95$ $df=121$ and $\chi^2/df=1.84$ and $RMSEA=.052$ and $NNFI=.90$ and $CFI=.92$ and $IFI=.92$ and $SRMR=.059$ and $GFI=.93$ and $AGFI=.90$). Item analysis results showed that t-values of all items in the scale were statistically significant ($p<.01$). Cronbach's alpha coefficients of the sub-scales were varied between .61 and .67 and general Cronbach's alpha coefficient of the scale was .82. It is determined that the Group Environment Questionnaire is a reliable and valid measurement tool which can be used on professional athletes.

Keywords: Team sports, team cohesion, reliability, validity

Birliktelik (cohesion-cohesiveness) kavramı grup dinamiği çalışmalarında liderlikten sonra üzerinde sıklıkla çalışılmış (Kleinert ve ark., 2012), gruplar ile gruplara ait performans çıktıları arasındaki ilişki bakımından önemli değişkenlerden biri olarak kabul edilmektedir (Carron, Brawley ve Widmeyer, 1998; Carron, Bray ve Eys, 2002; Carron, Colman, Wheeler ve Stevens, 2002). Ayrıca birliktelik, küçük gruplar özellikle spor grupları için önemli bir sosyo-psikolojik faktördür (Carron ve ark., 1985; Lott ve Lott, 1965). Bu nedenle, sosyoloji, sosyal psikoloji, örgüt psikolojisi, eğitim psikolojisi ve spor psikolojisi alanlarında sıklıkla karşılaşılan bir konudur (Carron ve Brawley, 2000).

Birlikteliğin nasıl tanımlandığına ilişkin alanyazında çeşitli tanımlar yer almaktadır. Festinger, Back, ve Schachter (1950) birliktelik kavramını, “grup üyelerinin grupta kalmalarını sağlayan güçler toplamı” olarak tanımlamışlardır. Carron ve ark. (1998)’nin birlikteliğin “bir grubun, araçsal hedeflerinin peşinde birleşme ve birlik olarak kalmasına ve/veya grup üyelerinin duygusal ihtiyaçlarının tatmin edilmesine yönelik eğilimleri yansıtan dinamik bir süreç” şeklindeki tanımı alanyazında en sık kullanılan birliktelik tanımı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Birlikteliği tanımlamaya çalışan ve yapısını belirlemeye yönelik yapılan ilk çalışmalar bireylere yönelik iken, bireylerin grupta kalmalarını sağlayan güçlerin çok boyutlu yapısının bulunduğu iddia edilmiştir (Carron, 1982). Carron (1982) geliştirdiği çok boyutlu birliktelik modelinde; birlikteliğin grup çekiciliği ve grup bütünlüğü olmak üzere iki ana boyuttan oluştuğunu belirtmiştir. Geliştirilen modelde bu iki ana boyut; Grup Çekiciliği-Sosyal, Grup Çekiciliği-Görev, Grup Bütünlüğü-Sosyal ve Grup Bütünlüğü-Görev olmak üzere 4 alt boyuta ayrılmaktadır (Şekil 1).

Şekil 1. Grup birlikteliği modeli
(Carron, Widmeyer ve Brawley, 1985)

Gruplarda ve spor takımlarında birlikteliğin çok boyutlu yapısının ölçülmesine yönelik olarak, araştırmacılar tarafından çeşitli ölçekler geliştirilmiştir (Carron ve ark., 1985; Yukelson, Weinberg, ve Jackson, 1984). Egzersiz ve spor psikolojisi alanında birlikteliği ölçmek üzere en sık kullanılan ölçüm aracı ise Carron ve ark. (1985) tarafından geliştirilen Takım Birlikteliği Envanteri'dir (Group Environment Questionnaire-GEQ) (Eys, Carron, Bray ve Brawley, 2007). Carron ve ark. (1985) tarafından geliştirilen Takım Birlikteliği Envanteri, 4 alt boyut altında toplanmış 18 maddeden oluşmaktadır. Alt boyutlara ilişkin madde dağılımı; Grup Çekiciliği-Sosyal 5 madde (1, 3, 5, 7, 9), Grup Çekiciliği-Görev 4 madde (2, 4, 6, 8), Grup Bütünlüğü-Sosyal 4 madde (11, 13, 15, 17) ve Grup Bütünlüğü-Görev 5 maddedir (10, 12, 14, 16, 18).

Takım Birlikteliği Envanterinin, farklı dillere uyarlandığı (Heuze ve Fontayne, 2002; Iturbide, Elosua, ve Yanes, 2010; Ntoumanis ve Aggelonidis, 2004; Ohlert, 2012; Steca, Pala, Greco, Monzani ve D'Addario, 2013), yapısal geçerliliklerinin ve güvenilirliklerinin test edildiği (Li ve Harmer, 1996; Schutz, Eom, Smoll ve Smith, 1994; Sullivan, Short, ve Cramer, 2002) birçok araştırma, alanyazında yer almaktadır. Takım birlikteliği envanterinin Türkçe'ye uyarlama

çalışmaları da bazı araştırmacılar tarafından test edilmiştir (Moralı, 1994; Öcel ve Aydın, 2006).

Moralı (1994), basketbol, futbol, hentbol, voleybol ve sutopu olmak üzere 5 farklı branş üzerinden seçilmiş örneklem grubu üzerinde herhangi bir faktör analizi yapmadan, sadece envanterin güvenilirlik analizlerini yapmış ve envanterin genel iç tutarlık katsayısını .78 bulmuştur. Öcel ve Aydın (2006) ise; futbol, voleybol, hentbol ve buz hokeyi branşlarından seçilmiş 100 kişilik küçük bir örneklem grubu ile envanterin geçerlik ve güvenilirlik analizlerini gerçekleştirmiştir. Öcel ve Aydın (2006) gerçekleştirdikleri faktör analizleri ile, 4 faktörlü yapıyı destekleyen bulgular elde etmelerine rağmen, envanteri oluşturan alt boyutlara ait madde sayılarında orijinal envanterden farklılıklar tespit etmiştir. Buna göre orijinal envanterden farklı olarak Grup Bütünlüğü -Sosyal alt boyutu yedi (1, 10, 11, 13, 14, 15, 17), Grup Bütünlüğü-Görev alt boyutu iki (12,16), Grup Çekiciliği-Sosyal alt boyutu beş (3, 5, 7, 9, 18) maddeden oluşmaktadır. Envantere ilişkin yapılan güvenilirlik analizlerinde ise envanterin tümü için elde edilen iç tutarlık katsayısı .79 olarak hesaplanmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Carron ve ark. (1985) tarafından geliştirilen ve Türkiye’de iki araştırmacı (Moralı, 1994; Öcel ve Aydın, 2006) tarafından Türkçe uyarlaması denenen, Takım Birlikteliği Envanterinin, daha büyük bir örneklem ile Türkçe’ye uyarlama çalışmasının yapılması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesidir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Katılımcılar

Çalışma; 2011-2012 sezonunda 7 futbol (Bank Asya 1.Lig) ve 13 hentbol (Süper Lig) takımlarında mücadele eden sporcular ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya, gönüllü olarak katılmayı kabul eden; futbol branşında yaşları 16 ile 38 arasında değişen (\bar{X} =24.9, Ss.=4.5) 123 erkek (%39.7), hentbol branşında yaşları 15 ile 37 arasında değişen (\bar{X} =22.0, Ss.=4.6) 95 kadın (%30.6) ve yaşları 17 ile 41 arasında değişen (\bar{X} =24.6, Ss.=5.5) 92 erkek (%29.7) olmak üzere toplam 310 sporcu katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Carron ve ark. (1985) tarafından, geliştirilen Takım Birlikteliği Envanteri (Grup Environment Questionnaire-GEQ) çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Takım Birlikteliği Envanteri 4 alt boyut (Grup Çekiciliği-Sosyal, Grup Çekiciliği-Görev, Grup Birlikteliği-Sosyal, Grup Birlikteliği-Görev) altında toplanmış 18 maddeden oluşmaktadır. Envanteri oluşturan alt boyutlara ait madde dağılımı ise; Grup Çekiciliği-Sosyal alt boyutunda 5 madde (1, 3, 5, 7, 9), Grup Çekiciliği-Görev alt boyutunda 4 (2, 4, 6, 8), Grup Bütünlüğü-Sosyal alt boyutunda 4 (11, 13, 15, 17) ve Grup Bütünlüğü-Görev alt boyutunda ise 5 maddedir (10, 12, 14, 16, 18). Envanteri oluşturan her bir değişken 9’lu Likert (1-Hiç Katılmıyorum,...9-Tamamen Katılıyorum) derecelendirme ölçeği ile ölçülmektedir. Envanteri oluşturan bazı maddeler ters puanlanarak (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 14, 17, 18) her boyuta ilişkin birliktelik puanı oluşmaktadır.

İşlem

Takım Birlikteliği Envanterinin çeviri çalışması sırasında; biri anadili İngilizce olan,

diğeri ise yabancı diller yüksekokulunda görevli 2 dilbilimci ile alanda uzman 3 danışman görev almıştır. Envanterin dilbilimciler ve danışmanlar tarafından incelenen çevirisinin son hali uygulanmak üzere hazır hale getirilmiştir. Envanterin Türkçe'ye uyarlama çalışmasına yönelik olarak veri elde etmek üzere; 2011-2012 sezonu içerisinde futbol ve hentbol liglerinde mücadele eden takımların yöneticileri ve antrenörleri ile iletişime geçilmiş, çalışmanın içeriği ve amacı aktarılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden takımlar, araştırmanın kapsamı içine dahil edilmiştir. Veriler, İzmir ilinde faaliyette bulunan takımlar ile yüz yüze görüşme yöntemi, İzmir dışında bulunan takımlar ile posta yolu aracılığı ile elde edilmiştir. Çalışmanın geçerlik ve güvenirlik analizleri kapsamında; doğrulayıcı faktör analizi için Lisrel 8.51 paket programı; madde analizi ve iç tutarlılık katsayılarını hesaplamak için SPSS 20.0 programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Takım Birlikteliği Envanterinin yapısal geçerliğini incelemek üzere uygulanan DFA sonuçları, Model 1 olarak izlenebilmektedir (Tablo 1). Model 1'de yer alan değerlerin, alanyazında genel olarak kabul edilen değerler dikkate alındığında, yetersiz olduğu görülmüştür. Bu nedenle analiz programı tarafından önerilen modifikasyonlar ve bu modifikasyonların uyum indeksleri üzerindeki etkisi dikkate alınarak uyum indekslerinde belirgin bir iyileşme sağlayan sekiz modifikasyon önerisi üzerinde durulmuştur. Bu modifikasyonlar, bazı maddelerin (9-5, 10-9, 12-10, 14-1, 14-13, 15-9, 16-12, 18-17) hata kovaryansların ilişkilendirilmesini öngörmektedir. Bu noktada DFA, söz konusu maddelere ilişkin hata kovaryansları ilişkilendirilerek tekrarlanmıştır. İlgili sonuçlar Model 2'den izlenebilmektedir (Tablo 1). Model 2'ye ait λ , R^2 ve t değerleri Tablo 2'de; path diyagramı Şekil 2'de verilmiştir.

Tablo 1: Takım Birlikteliği Envanteri Uyum İndeksleri

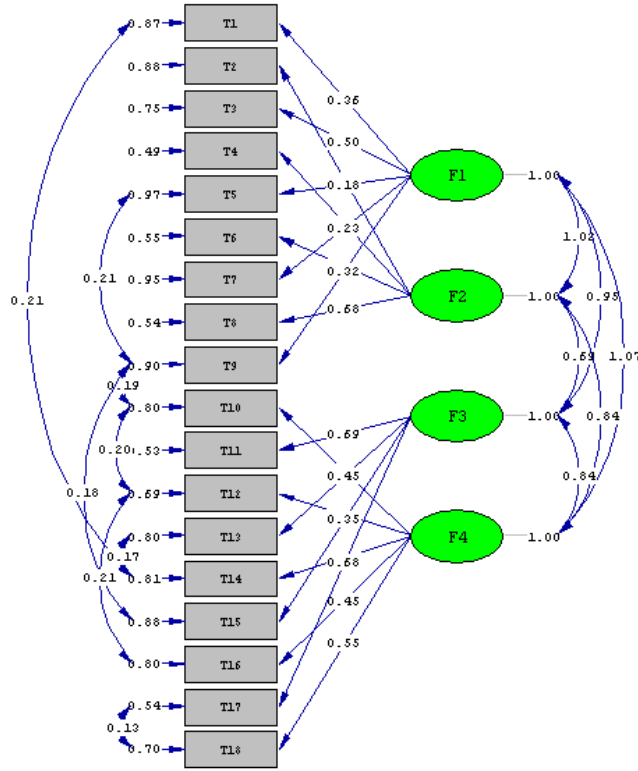
	χ^2	sd	χ^2 / sd	RMSEA	SRMR	CFI	GFI	IFI	NNFI
Model 1	362.04	129	2.80	.085	.075	.81	.87	.81	.77
Model 2	222.95	121	1.84	.052	.059	.92	.93	.92	.90

Tablo 2: Takım Birlikteliği Envanteri Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Madde	Faktör	λ	R^2	t	Madde	Faktör	λ	R^2	t
1	1	.36	.13	5.81**	10	4	.45	.20	7.18**
2	2	.36	.12	5.74**	11	3	.69	.47	11.69**
3	1	.50	.25	7.67**	12	4	.56	.31	9.11**
4	2	.72	.51	12.94**	13	3	.45	.20	7.23**
5	1	.18	.03	3.07**	14	4	.43	.19	7.02**
6	2	.67	.45	11.96**	15	3	.35	.12	5.59**
7	1	.23	.05	3.90**	16	4	.45	.20	7.28**
8	2	.68	.46	12.14**	17	3	.68	.46	11.58**
9	1	.32	.10	5.36**	18	4	.55	.30	9.07**

**p< .01

Faktör: 1) Grup Çekiciliği-Sosyal 2) Grup Çekiciliği-Görev 3) Grup Bütünlüğü-Sosyal 4) Grup Bütünlüğü-Görev

Şekil 2: Model 2'ye ait path diyagramı

Takım Birlikteliği Envanterini oluşturan maddelerin ayırt edicilik özelliğini belirlemeye yönelik olarak uygulanan %27'lik alt ve üst gruplar farkına dayalı (Kelley, 1939) madde analizi sonuçlarında; envanteri oluşturan maddelere ait t-değerlerinin 4.37 ile 14.18 arasında değişkenlik gösterdiği ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < .01$; Tablo 3).

Tablo 3: Takım Birlikteliği Envanteri Madde Analizi Sonuçları

Madde	Alt grup 27%		Üst grup 27%		t	Madde	Alt grup 27%		Üst grup 27%		t
	\bar{X}	Ss.	\bar{X}	Ss.			\bar{X}	Ss.	\bar{X}	Ss.	
1	4.77	2.743	8.29	2.103	-9.311**	10	4.74	2.593	8.25	1.635	-10.500**
2	4.92	3.253	6.96	2.800	-4.372**	11	3.51	2.062	7.63	1.893	-13.485**
3	8.71	2.296	5.83	1.157	-10.268**	12	3.81	2.562	7.99	1.979	-11.829**
4	4.04	2.800	8.73	.961	-14.519**	13	3.71	2.171	6.69	2.777	-7.739**
5	5.32	2.566	7.89	2.111	-7.093**	14	3.95	2.065	7.35	2.623	-9.316**
6	4.23	2.659	8.25	1.776	-11.535**	15	4.55	2.663	6.79	2.266	-5.866**
7	3.90	2.610	6.25	3.379	-5.034**	16	4.39	2.625	8.07	1.842	-10.513**
8	4.40	2.782	8.54	1.294	-12.341**	17	4.15	2.387	8.42	1.373	-14.185**
9	4.56	2.456	8.02	2.006	-10.012**	18	3.94	2.402	8.07	1.795	-12.626**

** $p < .01$

Envanterin ve envanteri oluşturan alt boyutların güvenilirliğini test etmek üzere hesaplanan iç tutarlık katsayıları Grup Çekiciliği-Sosyal alt boyutu için .61, Grup Çekiciliği-Görev alt boyutu için .67, Grup Bütünlüğü-Sosyal alt boyutu için .63 ve Grup Bütünlüğü-Görev alt boyutunda .65 olarak hesaplanmıştır. Envanterin toplam iç tutarlık katsayısı ise .82 olarak belirlenmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Envanterlerin faktör yapılarını test etmek amacıyla uygulanan DFA'nde, Takım Birlikteliği Envanterinin orijinal 4 faktörlü yapısını destekleyen sonuçlar elde edilmiştir. Başka bir kültürde oluşturulmuş bir envanterin diğer bir kültüre uyumunu inceleyen DFA kapsamında, oluşturulan modelin veriye uyum sağlayabilmesi için ki-karenin serbest derecesine oranının 3 veya daha düşük olmasının yeterli olduğu belirtilmektedir (Chau, 1997). RMSEA ve SRMR değerlerinin .05 ile .08 arasında olması kabul edilebilir uyuma işaret etmektedir (Hu ve Bentler, 1999; Kelloway, 1998; McDonald ve Moon-Ho, 2002; Schermelleh-Engel, Moosbrugger, ve Müller, 2003). Diğer uyum indeksleri dikkate alındığında NNFI, CFI, IFI, GFI'nın .90 ile .95 arasında değer alması iyi uyumu göstermektedir (Hu ve Bentler, 1999). Çalışmada elde edilen uyum indeksleri dikkate alındığında (Tablo 2), envanterin 4 faktörlü yapısına ilişkin model-veri uyumunun iyi olduğu belirlenmiştir.

Envanteri oluşturan maddelerin ayırt edicilik özelliklerinin test edildiği %27'lik alt ve üst gruplar ortalama farklarına dayalı t-testi sonucunda; envanteri oluşturan tüm maddelerin istatistiksel olarak anlamlı olması ($p<.01$), maddelerin ayırt edicilik özelliğine sahip olduğunu (Tavşancıl, 2005) göstermektedir.

Envanterin güvenilirliğini test etmek üzere uygulanan iç tutarlık katsayısı hesaplamalarından elde edilen Cronbach's alpha değerlerinin, Nunnally (1978)'e göre .70'den büyük, Özdamar (2004)'a göre ise .60 ile .80 arasında olması envanterin güvenilirliği açısından yeterlidir. Envanterin genel iç tutarlık katsayısının .82; alt boyutlara ilişkin iç tutarlık katsayılarının .61 ile .67 arasında değişkenlik göstermesi, envanterin güvenilirlik açısından yeterli olduğunu göstermektedir. Profesyonel sporcular üzerine gerçekleştirilmiş Takım Birlikteliği Envanterinin Türkçe uyarlama çalışmasında uygulanan analizlerden elde edilen bulgular; envanterin geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar, örneklem büyüklüğü ve örneklem özelliklerine bağlı olarak bazı olumsuzluklar içermiş olabilir. DFA uygulamalarında örneklem büyüklüğünün 250'nin üzerinde olduğu durumlarda uygulamada hatalar oluşabilmektedir (Çapri, Gündüz ve Gökçakan, 2011). Diğer taraftan katılımcıların özellikleri incelendiğinde hentbol ve futbol branşında yer alan sporcular olmak üzere, çalışmada iki farklı grubun yer aldığı görülmektedir. Bu durum, örneklem homojenitesini bozan bir faktör olarak karşımıza çıkmış olabilir. Sonraki çalışmalarda daha net bulgular elde edilebilmek amacıyla, örneklem sayısının en fazla 250 ile sınırlandırılması ve uygulamanın aynı özelliklere sahip tek branşdan oluşan örneklem grubu üzerinde yapılması önerilmektedir.

Takım Birlikteliği Envanteri

- 1* Bu takımın sosyal aktivitelerinde yer almaktan hoşlanmıyorum.
- 2* Maçlarda aldığım süre nedeniyle mutlu değilim.
- 3* Sezon sona erdiğinde bu takımın oyuncularını özlemeyeceğim.
- 4* Takımımın maçlardaki kazanma arzusu yönünden mutsuzum.
- 5 En iyi arkadaşlarımdan bazıları bu takımdadır.
- 6* Bu takım bana bireysel performansımı geliştirmek için yeterli olanakları sağlamıyor.
- 7* Takım birlikteliklerinden ziyade diğer birlikteliklerden keyif alırım.
- 8* Bu takımın oynadığı oyun tarzını beğenmiyorum.
- 9 Bana göre bu takım, ait olduğum en önemli sosyal gruplardan biridir.
- 10 Takımımız performans hedeflerine ulaşma çabalarında birlik içindedir.
- 11* Takımımızın üyeleri takım olarak beraber bir araya gelmekten, kendi başlarına dolaşmayı tercih ederler.
- 12 Takım kaybettiğinde ya da kötü performans sergilediğinde hepimiz tüm sorumluluğu alırız.
- 13* Takım üyelerimiz nadiren beraber eğlenirler.
- 14* Takım üyelerimizin takım performansına yönelik çelişkili hedefleri vardır.
- 15 Takım üyelerimiz sezon dışında beraber zaman geçirmeyi sever.
- 16 Eğer takım üyelerimiz arasında antrenmanlarda sorun yaşanırsa, tekrar bir araya gelebilmek için hepimiz onlara yardım ederiz.
- 17* Takım üyelerimiz maçlar ve antrenmanlar dışında bir araya gelmez.
- 18* Takım üyelerimiz antrenman veya maç sırasında her oyuncunun sorumlulukları hakkında açıkça iletişim kurmaz.

*Ters çevrilerek hesaplanan maddeler

KAYNAKLAR

- Carron, A. (1982). Cohesiveness in sport groups - interpretations and considerations. *Journal of Sport Psychology*, 4(2), 123-138.
- Carron, A. & Brawley, L. (2000). Cohesion - Conceptual and measurement issues. *Small Group Research*, 31(1), 89-106.
- Carron, A., Brawley, L. & Widmeyer, W. (1998). The measurement of cohesiveness in sport groups. In J. L. Duda (Ed.), *Advances in sport and exercise psychology measurement* (pp. 213-226). Morgantown, W: Fitness Information Technology.
- Carron, A., Bray, S. & Eys, M. (2002). Team cohesion and team success in sport. *Journal of Sports Sciences*, 20(2), 119-126.
- Carron, A., Colman, M., Wheeler, J. & Stevens, D. (2002). Cohesion and performance in sport: A meta analysis. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 24(2), 168-188.
- Carron, A., Widmeyer, W. & Brawley, L. (1985). The development of an instrument to assess cohesion in sport teams - The Group Environment Questionnaire. *Journal of Sport Psychology*, 7(3), 244-266.
- Chau, P. Y. K. (1997). Reexamining a model for evaluating information center success using a structural equation modeling approach. *Decision Sciences*, 28(2), 309-334.
- Çapri, B., Gündüz, B., & Gökçakan, Z. (2011). Maslach Burnout Inventory- Adaptation to Turkish of Student's Form: Study of Reliability and Validity. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40 (1), 134-147.
- Eys, M. A., Carron, A. V., Bray, S. R. & Brawley, L. R. (2007). Item wording and internal consistency of a measure of cohesion: The group environment questionnaire. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 29(3), 395-402.
- Festinger, L., Back, K. W. & Schachter, S. (1950). *Social pressures in informal groups: A study of human factors in housing*. California, CA: Stanford University Press.
- Heuze, J. P. & Fontayne, P. (2002). Questionnaire sur l' Ambiance du Groupe: A French-language instrument for measuring group cohesion. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 24(1), 42-67.
- Hu, L. t. & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1-55.
- Iturbide, L. M., Elosua, P. & Yanes, F. (2010). A measure of team cohesion in sport. Spanish adaptation of Group Environment Questionnaire (GEQ). *Psicothema*, 22(3), 482-488.
- Kelley, T. L. (1939). The selection of upper and lower groups for the validation of test items. *Journal of Educational Psychology*, 30(1), 17-24.
- Kelloway, E. K. (1998). *Using LISREL for structural equation modeling: A researcher's guide*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kleinert, J., Ohlert, J., Carron, B., Eys, M., Feltz, D., et al. (2012). Group dynamics in sports: an overview and recommendations on diagnostic and intervention. *Sport Psychologist*, 26(3), 412-434.

- Li, F. Z. & Harmer, P. (1996). Confirmatory factor analysis of the group environment questionnaire with an intercollegiate sample. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 18(1), 49-63.
- Lott, A. J. & Lott, B. E. (1965). Group cohesiveness as interpersonal attraction: A review of relationships with antecedent and consequent variables. *Psychological Bulletin*, 64(4), 259-309.
- McDonald, R. P. & Moon- Ho, H. R. (2002). Principles and practice in reporting structural equation analyses. *Psychological methods*, 7(1), 64.
- Moralı, S. L. (1994). *Takım sporlarında, takım birlikteliğinin ve dayanışmanın ölçülmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Ntoumanis, N. & Aggelonidis, Y. (2004). A psychometric evaluation of the Group Environment Questionnaire in a sample of elite and regional level Greek volleyball players. *European Physical Education Review*, 10(3), 261-278.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. New York, NY: McGraw-Hill
- Öcel, H. ve Aydın, O. (2006). Grup sargınlığı ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikologlar Derneği*, 9(18), 19.
- Ohlert, J. (2012). Kohäsionsfragebogen für Individual-und Team-sport-Leistungssport (KIT-L): A German-language instrument for measuring group cohesion in individual and team sports. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10(1), 39-51.
- Özdamar, K. (2004). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi (5.Baskı)*. Eskişehir, Kaan Kitabevi.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H. & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of psychological research online*, 8(2), 23-74.
- Schutz, R. W., Eom, H. J., Smoll, F. L. & Smith, R. E. (1994). Examination of the factorial validity of the group environment questionnaire. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 65(3), 226-236.
- Steca, P., Pala, A. N., Greco, A., Monzani, D. & D'Addario, M. (2013). A psychometric evaluation of the group environment questionnaire in a sample of professional basketball and soccer players. *Perceptual and Motor Skills*, 116(1), 262-271.
- Sullivan, P. J., Short, S. E. & Cramer, K. M. (2002). Confirmatory factor analysis of the group environment questionnaire with co-acting sports. *Perceptual and motor skills*, 94(1), 341-347.
- Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi [Measurement of attitudes and data analysis with SPSS]*. A Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Yukelson, D., Weinberg, R. & Jackson, A. (1984). A multidimensional group cohesion instrument for intercollegiate basketball teams. *Journal of Sport Psychology*, 6(1), 103-117.